

„Aš tave LABIAU...“

Vaikystėje diplomatė **Lina Žukauskaitė** svajojo būti gydytoja. Dabar ji žino, kad norai niekur nedingsta. Jie pildosi kiek kitaip, nei tikėjimės ar įsivaizdavome, – Lina jau daugiau kaip dešimtmetį savanoriauja onkologinėmis ligomis sergantiems vaikams padedančiame fonde „Rugutė“. „Kartais širdyje pajaučiu, kad viskas susiklostė taip, kaip turėjo, – gyvenimas yra toks, kokio nori siela.“

LAIMA SAMULĖ

NUOTRAUKA © SHUTTERSTOCK

Lina, nuo ko viskas prasidėjo?

Prieš dvylika metų, man dirbant Tokijuje, gavome laišką iš Lietuvos, kuriame penkiamečio Matuko tėtis prašė pagalbos ieškant gydytojo. Matukas sirgo labai reta onkologine liga – Europoje tokio atvejo nebuvo. Rašiau į onkologijos centrus įvairiose Azijos šalyse tikėdama, kad galiau pagelbėti. Deja, gauti atsakymai buvo neigiami. Nenuleidau rankų, pagalbos ieškojau kitur – ir ji netikėtai atėjo per klasiokus jungiančią grupę. Vienas klasiokas, tuo metu gyvenęs Čikagoje, parašė, kad rado galinčią padėti lietuvių kilmės gydytoją. Džiaugiausi visa širdimi! Matuko tėtis pakvietė, būnant Lietuvoje, susipažinti su Matuku, atsiuntė jo nuotraukų, kuriose nuostabios šypsenos berniukas buvo apsikabinęs iš Japonijos atsiųstą žaislinį šuniuką. Grįžau atostogų namo, tačiau aplankyti Matuko nenuėjau. Neišdrįsau, nežinojau, kaip elgtis, ką sakyti.

Po kelių mėnesių Tokijuje, Europos Sąjungos filmų festivalyje, rodėme Arūno Matelio filmą „Prieš parsikrendant į Žemę“. Sužinojusi apie filmo herojų likimus, suvokiau, kad laukti, jei gali apkabinti ar pasakyti gerą žodį, negalima. Parašiau Matuko tėčiui, kad vėl parsikriau į Lietuvą ir norėsiu pasimatyti. Labai greitai gavau atsakymą, kad Matuko nebėra...

Kaip jus paveikė ši žinia?

Reikėjo šiek tiek laiko atsigauti. Tada parašiau Arūnui Mateliui, kuris ir nukreipė mane į „Rugutės“ fondą. Tebesaugau savo pirmąjį laišką fondo vadovei Editai ir jos atsakymą. Grįžusi skubėjau susitikti. Nepamenu, kiek valandų tada kalbėjimės. Esu be galo dėkinga Editai už tai, kad manimi patikėjo ir leido būti kartu. Po kelių dienų, laikydama už rankos, ji nuvedė mane į Kauno klinikų Vaikų onkohematologijos poskyrį. Viduje drebėjau. Tik įėjus į pirmąją palatą, pribėgo penkiametis Pijus, paėmė mane už rankos ir pasakė: „Aš tave labai myliu. Ar galiu pabučiuoti?“

Iš ten – iš to išgrynintų vertybių, pačio skaudžiausio ir šviesiausio pasaulio – nebeišėjau.

Papasakokite išsamiau, kokia veikla užsiimate, kokią pagalbą teikiate?

„Rugutės“ fondas teikia visokeriopą pagalbą onkologinėmis ligomis sergantiems vaikams ir jų šeimoms. Jį įkūrė savo trejų metų dukrytės netekę Edita ir Dainoras Abrukauskai, todėl, patys perėję visu vaiko ligos keliu, žino, ko labiausiai reikia. Ir ne tik ko reikia, bet ir kaip pagalba turi būti suteikiama – fondo veikla yra puoselėjamas Rugilės atminimas, todėl viskas grindžiama beribe meile vaikui ir šimtaprocentine atsakomybe.

Su „Rugute“ užmezgiau ryšius dar būdama Japonijoje, tai gi tuomet pagalbos ieškojau ten. Pirmiausia susitikome visi ten gyvenantys lietuviai – surinkome pirmąją paramą fondui. Tuomet pažiūrėti Arūno Matelio filmo pakviečiau Japonijos nacionalinio vėžio centro Pediatrijos skyriaus vadovą dr. Makimoto Atsushi bei Japonijos ir Lietuvos draugystės asociacijos narius. Įvyko stebuklas, kuris tęsiasi iki šiol, – mūsų draugai Japonijoje nusprendė Lietuvoje organizuojamus Japonijos kultūros festivalius skirti Lietuvos sergantiems

vaikams: kasmet į mūsų šalį už savo lėšas skrenda atlikėjai iš Japonijos, mums dovanoja nemokamus koncertus, aukoja Lietuvos vaikų gydymui ir kviečia lietuvius prie jų prisijungti. Šis įstabus draugystės tiltas gyvuoja jau vienuoliktus metus. Tūkstančiai mus skiriančių kilometrų – ne kliūtis tikram gerumui ir nuoširdžiai draugystei.

Niekuomet neužmiršiu pirmojo jų apsilankymo – su Japonijos ir Lietuvos draugystės asociacijos grupe po koncerto Nacionaliniame dramos teatre važiuojome lankyti ligoniukų. Visą naktį mūsų svečiai nemiegojo: lankstė origamio gervelės – vilties simbolius, kuriais išpuošė visą ligoninės skyrių... Didžiausia pagarba šios taurios tradicijos puoselėtoji gerbiama Saka-mizu Hisayuki, kurio nuoširdus rūpestis mūsų vaikais kuria tokį draugystės stebuklą. Labai džiaugiuosi, kad Sakamizu Hisayuki nuopelnai praėjusiais metais buvo įvertinti „Lietuvos diplomatinės žvaigždės“.

Pagalba ir dėmesys gali būti įvairūs...

Nebūtina būti materialiai turtingam, kad galėtum padėti. Kiekvienas galime padaryti labai daug: dalyvauti kraujo donorystės akcijose; padėti per įvairius renginius, šventes; dirbti „Palankaus vėjo malūnėlių“ dirbtuvėse; pagelbėti rašant paramos projektus, įvairius tekstus, verčiant, bendraujant su draugais, partneriais; pervesti 2 proc. nuo gyventojų pajamų mokesčio, kurie leidžia fondui laiku nupirkti gydymui svarbių vaistų ar medicininių priemonių ir t. t. Savanorystės veikla tokia įvairi, kad kiekvienas gali rasti kuo padėti. Svarbiausia, kad tai būtų nuoširdu, tikra ir daroma labai atsakingai.

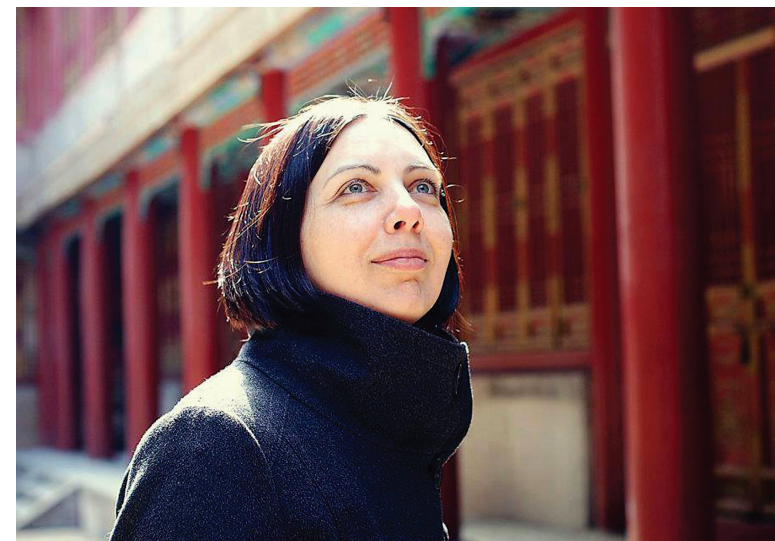
Ko labiausiai trūksta sergantiems vaikams?

Labai džiaugiamės, kad vaikams beveik nebetrūksta dėmesio, ypač prieš didžiąsias šventes, kai įvairiomis akcijomis jie pradedami net lepinti (šypsosi).

„Rugutė“ – tai kasdienis rūpestis, žinojimas, kad šeima niekada nebus palikta viena. Laiku nupirkti nekompensuojami vaistai, kai šeimai juos įsigyti yra per brangu, įvairios medicininės priemonės, kurios palengvina vaikų ligos kelią, sumažina jų skausmą. „Rugutės namuose“ jau dešimt metų jaukumą randa tos šeimos, kurios vaikučio gydymo laikotarpiu neturi pas ką apsi-stoti Vilniuje ir neišgali gyventi viešbučiuose. ➤

“
NAMUOSE TURIU
PATĮ BRANGIAUSIĄ
PIEŠINĮ – PASKUTINĮ
PIJUKO DARBELĮ.
KURĮ MAN
PADOVANOJO
JO TĖVAI. JAME –
LAIVAS. TAIP LAIVAS
TAPO „RUGUTĖS“
SIMBOLIU.

“

Taip pat tokia reikalinga paliatyvioji pagalba. Tai – vaikų įspūdžiai, kurie bent trumpam padeda užmiršti ligą. Pavyzdžiui, lietuvė Jurga ir jos vyras Fredrikas per metus savo viloje Maljorkoje priima po kelias grupes „Rugutės“ vaikų ir jų šeimų narių. Fondui tereikia nupirkti bilietus ir vaikai panyra į tokį įspūdžių pasaulį, kad liga ten tikrai jų nepasiekia (*šypsosi*). Norime tikėti, kad gera emocija gydo. Arba bent sustiprina, dovanoja šypseną, kuri – didelė laimė ir tėveliams, ir mums.

Kokios vaikų istorijos jums įsirėžė į atmintį?
Visi mano sutikti vaikai – neužmirštami. Kaskart pasakodama jų istorijas susigraudinu – labai pasiilgstu išėjusiųjų draugystės.

Pijukas – pirmasis skyriuje mano sutiktas vaikas. Kaskart, kai iš ligoninės išleisdavo namo, jis dėkodavo gydytojoms ir sesutėms: „Ačiū, kad mane pagydėte!“ Atgal į ligoninę grįždavo lyg į antruosius namus, garsiai skelbdamas: „Laba diena, daktarytės! Pijus atvažiavo!“ Kai jam ką nors skaudėdavo, jis būdavo liūdnas, tačiau nesiskųsdavo. Kai paklausdavau, ar Pijukui liūdna, jis išdidžiai sakydavo: „Aš ne liūdnas, aš mandras!“ Su Pijumi, kol jis galėjo kalbėti, ginčydavomės, kuris kurį labiau mylim. Pijus net gerokai įpykdavo! Kai lankiau paskutinį kartą, jis nebekalbėjo – man vis kartoiant, kaip labai jį myliu ir visada mylėsiu, berniukui riedėjo ašaros.

Namuose turiu patį brangiausią piešinį – paskutinį Pijuko darbelį, kurį man padovanojo jo tėvai. Jame – laivas. Taip laivas tapo „Rugutės“ simboliu, globojami vaikučiai – kapitonnais, didžiausia fondo šventė pavadinta „Draugų sala“.

Povilas buvo mano didysis draugas – jam buvo jau 11 metų. Taip niekad ir nepanaudojau jo man nunertų servetėlių – jos padėtos šalia vaikų nuotraukų ir jų padovanotų angeliukų, užrašytų atvirukų. Pas Povilą tądien turėjau važiuoti iš karto po darbo, dar ryte jo mama parašė, kad Poviliukas labai laukia. Nespėjau. Telefone liko paskutinė Povilo žinutė, kurioje tie patys žodžiai: „Aš tave labiau...“

Pamenu tų metų „Rugutės“ organizuotą šventę „Draugų sala“. Ji ėjo į pabaigą, buvo daroma bendra tradicinė visų šventėje dalyvavusių vaikų nuotrauka.

Žinojome, kad toji nuotrauka Povilui bus paskutinė. Su šalia stovėjusia mama be žodžių apsikabinome – ašaros tekėjo upeliais. Fotografavimas tuoj turėjo baigtis, o nevalia, kad jie pamatytų mus verkiančias, tačiau kaip imti šypsotis? Tą akimirką pajutau, kaip prie manęs pribėgusi prisiglaudė Liepa, ir pamačiau į mane iškeltas rankutes.

Liepa – tai neabejingų žmonių sukurtas vilties stebuklas. IV stadijos liga Liepai diagnozuota, kai ji buvo vos devynių mėnesių. Žmonių gerumas leido gydymą koreguoti, pasitarus su Marselio gydytojais, ten atlikti vieną iš operacijų. Gegužę Liepai suėjo dvylika metų. Ji – laimingas, linksmas, išdykęs vaikas. Ji yra tai, į ką atsiremiamo, kai traukiasi viltis.

Iš kur semiatės jėgų tokiai savanoriškai veiklai?
Iš Liepos. Iš Ligitos, Katerinos ir Simonos, kitų „Rugutės“ vaikų, iš Editos. Iš kiekvieno, norinčio padėti.

Ir iš savo absoliučios stiprybės – šeimos. Mūsų vyriausias brolis – visiškai neįgalus. Kai gimė, mamai pasiūlė jį atiduoti... Jam šį pavasarį suėjo 58-eri. Taip, jis ligonis, jį mūsų tėvai, kuriems abiem šiais metais sueis 85-eri, globoja kiekvieną dieną ir naktį: rengia, prausia, maitina. Daug kas sako, kad tai didelis vargas, tačiau savo mamą, energijos ir pozityvumo užtaisą, verkiančią mačiau vos kelis kartus – tuomet, kai kas nors brolio bijodavo, neidavo artyn, vengdavo. Mes žinome, kad namuose turime Angelą, kuris niekuomet niekam nepadarė nieko blogo, kuris, man grįžus, apsikabina, kuris šypsosi, kai mes su sese jį kalbiname. Namuose tėvai mus augino kasdienės meilės pamokomis – už tai, už galimybę pažinti šviesų, gerą, mylintį pasaulį būtent jiems ir broliui mes su sese esame dėkingos.

Beje, sesė, šiais metais išrinkta Nuoširdžiausia Kauno gydytoja, taip pat sako, kad visko išmoko iš tėvų ir brolio.

Dar didelė galia – draugų, kolegų palaikymas. Šalia esančių žmonių neabejingumas – jėga, su kuria galime daryti stebuklus. Kai kas nors sako, kad gerų žmonių yra mažai, kad padėti nepažįstamam pas mus nepriimta, aš visada prieštarauju – sutikau tiek rūpestingų, nuoširdžių žmonių, kad tikrai galiu liudyti apie mūsų, lietuvių, gerumą ir atjautą.

“**ATSISVEIKINIMO SU
VAIKU SKAUSMO
NEĮMANOMA
SUVOKTI. MANĖS
DAŽNAI KLAUSIA:
„KAIP JŪS TEN
IŠTVERIAT?“
NEIŠTVERIAM.
SUDŪŽTAM. IR VĖL
KELIAMĖS.**”

“

Ar išmokote atsiriboti, pernelyg neprisirišti prie vaikų?

Ant vienos iš Poviliuko dovanotų atvirukų užrašyti G. Hauptmano žodžiai: „Visa, ko nenuspalvino meilė, nespalsvota.“ Vaikas jaučia. Jei ateisi neatvira širdimi, jis tavimi nepatikės, neatsivers, neprisiglaus. Aš prisirišu, todėl dažnai skauda. Kiekvienam giliai skauda atsisveikinant su vyresniu artimuoju, nors, atrodo, suvokiame, kad toks gamtos, gyvenimo dėsnis. Atsisveikinimo su vaiku skausmo neįmanoma suvokti. Manęs dažnai klausia: „Kaip jūs ten išveriat?“ Neištveriam. Sudūžtam. Ir vėl keliamės, klįjuojam save – dėl kitų vaikų. Žinodamas, kad yra vaikų, kuriems reikalinga pagalba, negali pasiduoti. ■

ASMENINIO ARCHYVO NUOTRAUKOS

„Vaikai viską jaučia. Jei ateisi neatvira širdimi, jie tavimi nepatikės, neprisiglaus.“